

DAV PUBLIC SCHOOLS, ODISHA ZONE
PERIODIC ASSESSMENT- 1, 2023-24

- Please check that this question paper contains 04 printed pages.
- Check that this question paper contains 9 questions.
- Write down the serial number of question in the left side of the margin before attempting it.
- The students will read the question paper only and will not write any answer on the answer script during this period

CLASS-VII

SUBJECT- LOWER SANSKRIT

Time- 1hr. 30 min

Maximum Marks- 40

1. अधोलिखितानुच्छेदं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत।

अस्माकं भारते बहवः नद्यः सन्ति । तासु नदीषु गङ्गा पवित्रा अस्ति। सा विशाला अस्ति। सा अपि गभिरतमा नदी अस्ति। वहवः तीर्थयात्रीणः विविधप्रदेशेभ्यः आगत्य तत्र स्नानं कुर्वन्ति। गङ्गास्नानात् परं ते भगवन्तं दर्शनं कुर्वन्ति। भगवतः आशीर्वादेन ते पुण्यं लभन्ते । सा गङ्गा हिमालयात् निर्गच्छति।

I. एकपदेन उत्तरत

[1×2=2]

(क) नदीषु का पवित्रा अस्ति ?

(ख) गङ्गा कस्मात् निर्गच्छति ?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत।

[2×1=2]

के विविधप्रदेशेभ्यः आगत्य तत्र स्नानं कुर्वन्ति ?

III. निर्देशानुसारम् उत्तरत ।

[½×2=1]

(i) "नदीषु गङ्गा पवित्रा अस्ति।" इत्यत्र किम् क्रियापदम् ?

(क) नदीषु

(ख) गङ्गा

(ग) अस्ति

(घ) पवित्रा

(ii) "वहवः तीर्थयात्रीणः" इत्यत्र किम् विशेषणपदम् ?

(क) वहवः

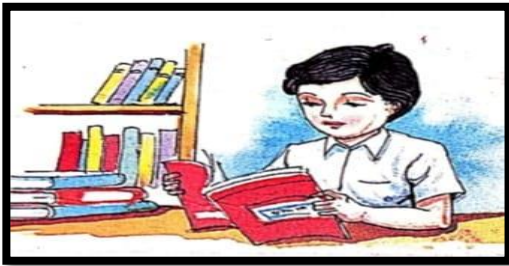
(ख) तीर्थयात्रीणः

(ग) अस्ति

(घ) पवित्रा

2. चित्रानुसारं मञ्जूषातः उचितपदैः रिक्त-स्थानानि पूर्यत।

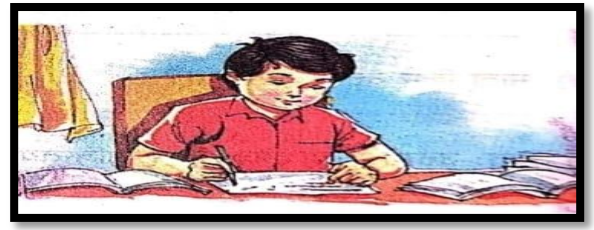
[1×5=5]

(i) सः पुनः पुनः _____ अकरोत् ।

(ii) सहपाठिनः तस्य _____ कुर्वन्ति स्म ।

(iii) सः घटस्य अधः _____ अपश्यत् । (iv) पुनः पुनः _____ अभ्यासम् अकरोत् ।

(v) अत्र _____ धावति ।

लेखनस्य, शृगालः, पठनम्, उपाहासम्, गर्तम्

3. निर्देशानुसारं वर्णसंयोजनं विन्यासं वा कुरुत। [1×3=3]

(i) ब्+अ+ल्+अ+व्+आ+न् = _____ ।

(ii) म्+ऊ+ष्+अ+क्+अः = _____ ।

(iii) अधुना = अ+ध्+उ+__+आ ।

4. रेखांकितपदानां सन्धि-सन्धिविच्छेदं वा कुरुत। [1×4=4]

(i) सः देव+आलयं गच्छति ।

(क) देवालयं (ख) दवलयं (ग) देवैलयं (घ) देवलयं

(ii) अहम् विद्यालयं गच्छामि ।

(क) विद्यालय+यम् (ख) विद्या+आलयं (ग) विद्ये+आलयं (घ) विद्य+लयं

(iii) अत्र पुस्तकं न + अस्ति ।

(क) नासती (ख) नस्ति (ग) नास्ति (घ) नस्ती

(iv) पुस्तक+आलये अहं पठामि ।

(क) पुस्तकालये (ख) पुस्तकैलये (ग) पुस्तकोलये (घ) पुस्तकआलये

5. विकल्पेभ्यः उचितशब्दरूपं चित्वा लिखत- [1×4=4]

(i) _____ विद्यालयं गच्छन्ति। (बालकः/ बालकाः)

(ii) तत्र _____ पठति । (छात्राः/ छात्रः)

(iii) _____ वने गर्जति । (सिंहः / सिंहाः)

(iv) _____ हसन्ति । (बालः / बालाः)

6. विकल्पेभ्यः उचितधातुरूपं चित्वा लिखत- [1×4=4]

(i) बालकः अत्र _____ । (क्रीडति / क्रीडन्ति)

(ii) छात्राः कक्षायाम् _____ । (पठति / पठन्ति)

(iii) वृक्षः मार्गं _____ । (पतति / पतन्ति)

(iv) हरिणाः वने _____ । (भ्रमति / भ्रमन्ति)

7. अधोलिखितानुच्छेदं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत।

कश्चित् बालः आसीत् । सः बङ्गप्रदेशे एकस्मिन् विद्यालये पठति स्म । सः यत् पठति तत् विस्मरति स्म। सहपाठिनः तस्य उपहासं कुर्वन्ति स्म । सः चिन्तयति- किम् अहं मूर्खः अस्मि ? किं मम भाग्ये विद्या न अस्ति? परन्तु अहं तु पठितुम् इच्छामि। तदा किं कर्तव्यम् ? एकदा सः मार्गे एकं कूपम् अपश्यत् । कूपस्य उपरि एकः घटः आसीत् । सः घटस्य अधः एकं गर्तम् अपश्यत् । सः इमं सुन्दरं गर्तं कः निर्मितवान् ? सः मातरम् अपृच्छत्- मातः अहं कूपे घटस्य अधः एकं गर्तम् अपश्यम्। तं गर्तम् कः निर्मितवान् ? माता अवदत्- पुत्र ! प्रतिदिनं भूयो भूयः घटं स्थापनेन सः गर्तं निर्मितः ।

I. एकपदेन उत्तरत-

[1×2=2]

(i) के तस्य उपहासं कुर्वन्ति स्म ?

(ii) कूपस्य उपरि एकः कः आसीत् ?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत-

[2×1=2]

सः बालः बङ्गप्रदेशे कुत्र पठति स्म ?

III. निर्देशानुसारं उत्तरत-

[½×2=1]

(i) " सुन्दरं गर्तं " अनयोः किम् विशेषणम् ?

(क) सुन्दरं (ख) गर्तं (ग) इमं (घ) सः

(ii) " परन्तु अहं तु पठितुम् इच्छामि। " अत्र क्रियापदं किम् ?

(क) परन्तु (ख) अहं (ग) पठितुम् (घ) इच्छामि

8. मञ्जूषातः उचितविशेष्यपदैः रिक्त-स्थानानि पूरयत-

[1×5=5]

(i) भीताः _____ ।

(ii) बुद्धिमान् _____ ।

(iii) बलवान् _____ ।

(iv) न्यूनतरा _____ ।

(v) एकाम् _____ ।

सिंहः, गुहाम्, पशवः, संख्या, शृगालः

9. रेखांकितपदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत ।

[1×5=5]

(i) सिंह बलवान् आसीत् ।

(क) कः (ख) कौ (ग) के (घ) का

(ii) पशवः सिंहात् भीताः आसन्।

(क) केभ्यः (ख) कौ (ग) कस्मात् (घ) का

(iii) शृगालः उच्चैः अवदत् ।

(क) किम् (ख) कौ (ग) कः (घ) का

(iv) घटस्य अधः एकं गर्तम् अपश्यत् ।

(क) किम् (ख) कस्य (ग) कस्मिन् (घ) का

(v) बालकः विचारमग्नः आसीत्

(क) कः (ख) कस्य (ग) कस्मिन् (घ) का

BONUS

1. अधोलिखितानुच्छेदं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत।

अत्र एकः हरिणः अस्ति। हरिणः वने भ्रमति । हरिणः वृक्षस्य नीचैः घासम् खादति। एकः तत्र आगच्छति। हरिणः शवरम् पश्यति। हरिणः दूरे धावति। शवरः हरिणम् मारयितुम् इच्छति। तदैव एकः बालकः तत्र आगच्छति । बालकः शवरस्य समीपे गच्छति कथयति च। हरिणम् मा मारय । अहम् हरिणम् पालयामि । एषः हरिणः अतिसरलः अस्ति। एषः अतिप्रियः अस्ति।

प्रश्नाः

[1×4=4]

1. हरिणः कुत्र भ्रमति ?
2. हरिणः कुत्र घासम् खादति ?
3. कः हरिणम् मारयितुम् इच्छति ?
4. कः अतिसरलः अस्ति ?